

قویوز، ساز آفرینش

محمد پسندی حکم آبادی

پسندي حکم آبادي، محمد، ۱۳۳۵-

قوپوز ساز آفرينش / محمد پسندي حکم آبادي. -- تبريز: محمد

پسندي حکم آبادي، ۱۳۸۲- ۹۱هـ.

ISBN:964-06-7202-5

Gopuz creation Musical Instrument.

پشت جلد به انگليسي :

فهرستويي بر اساس اطلاعات ليبي.

کتابخانه : هـ. ۸۶-۹۱.

۱. آفرينش -- اساطير -- ايران. ۲. قوپوز (ساز). ۳. کتاب ده قورقود الف. عنوان.

۲۱۳

۵۹۱ پ ۲۲۷/ 8۱

۱۷۹۳۰-۸۴م

کتابخانه ملي ايران

نام کتاب: قوپوز، ساز آفرينش

مولف: محمد پسندي حکم آبادي

طراح: محمد نوريان

ناشر: مولف

شابک: ۵-۷۲۰۲-۰۶-۹۶۴

شمارگان: ۱۰۰۰

تاريخ و محل چاپ: تبريز، تابستان ۱۳۸۴

نوبت چاپ: اول

تعداد صفحات: ۹۷

قطع: رقعي

قيمت ۱۰۰۰ تومان

نقاشي روي جلد: اثر وارطان واهراميان با نام اصالت.

باسپاس بي کران از ايشان

فهرست

پنج	مقدمه
۱	قوپوز چیست
۱۱	کلام دده قورقود، سحر آمیز و آفریننده است
۲۰	رودخانه قاچار دیوانه سر
۲۳	قاچار دیوانه سر، خدای آتش
۲۹	دده قورقود برای اولین بار آتش را روشن می‌کند
۵۰	قوپوز
۵۳	ارکستر عاشیق‌ها: تعریف
۵۹	قوپوز
۶۲	ارکستر عاشیق‌ها: اجرا
۷۲	ترانه

قوپوز،

کودک رها شده‌ای است که؟

روزها، هفته‌ها، ماهها و حتی سالها، تماشاگر جستجوی عاشقانه بودم؛ جستجوی حقیقت واژه قوپوز، قوپوز، یک واژه عام است یا خاص؟ اگر هر ساز، قوپوز باشد، پس هر عاشیق هم دده‌قورقود می‌تواند باشد؟ دامنه سنوال‌ها در این جستجو، بس دراز بود و پاسخ‌یابی هم در حوزه هنر عاشیقی بسیار دشوار. لازم بود جستجوگر از این حوزه به حوزه‌های دیگر راه بجوید. صبر عاشقانه نیاز بود تا هر تردید و بن‌بست نتواند، دست شستن از حقیقت را چاره کار اعلام کند.

حافظ، بالای سرمان بود و تکرار می‌کرد: «پدرم، روضه رضوان به دو گندم بفروخت. به دو ... به دو گندم.» دو گندم چه داشت که در ازای روضه رضوان، بهائی می‌یافت؟ لابد گندم دیگری بود که نظیرش در دسترس هر کس

نیست و نبود. در موزه آفرینش، گندم حافظ یک اسطوره است. پس فرد و بی‌همناست.

در مطالعه گندم حافظ، محمد پسندی، استاد راهنمای من شد با حاصل پژوهش بی‌نظیرش درباره «قوپوز»، «دده‌قورقود» و ارتباط تطبیقی این دو با اساطیر جهان. جریان بررسی تطبیقی او با روح زیبایی‌شناسانه، ارتباط‌هائی را آشکار کرد که شنیدن گزارش آنها، لذتی ناب و ماندگار به دنبال داشت. آخرین سخن، ختم تردیها و آغاز تفکری نو درباره بداهت معنی و کاربرد «قوپوز» است: هر سازی، قوپوز نیست. قوپوز یکی بود و در دست و اختیار دده‌قورقود بود.

آیا «قوپوز» می‌تواند مکتب‌ساز باشد؟ اعطای جواز کاربرد قوپوز برای یک عاشیق خاص - در هر جا - منطقی است؟ جواب من و شما هر چه باشد، با جواب مدون و منسجم محمدپسندی، تفاوت‌ها خواهد داشت. از منظر اسطوره، قوپوز یک ساز اسطوره‌ای است. کهن‌الگو است. دده‌قورقود هم. پس کتاب دده‌قورقود، مجمع اساطیر است. در این حال «قوپوز» چراغی می‌شود که چهره دده‌قورقود و دیگر چهره‌ها را روشن می‌کند. دنیائی کشف می‌شود. به دنیاهای اسطوره‌ای دیگر راه می‌یابد.

من با تمثیل دو گندم حافظ، شرح جستجوی محمد پسندی را خواندم و به وجد درآمدم. جای وجد نیست؟ شما هم بخوانید و بعد جواب مرا بدهید، لطفاً.

شش

سبز ساغ، بیزده
غلامحسین فرنود
تابستان ۸۴